

RÖSSVEDS FÄLLA Backstuga under Rössved, FoF

339

RÖSSVEDS FÄLLA

backstuga

Rössved Sgd

Stugan på Rössveds Fälla uppfördes strax före 1800 av änkan Lena Petersdotter 500 m öster om Rössved Södergård utmed den gamla vägen över Segerholmen till Vrigstad. Det odlades upp en liten åker jämte Rössveds Fälla, och den kallades Fälleträdan. 1865 uppskattades Rössveds Fälla till 1/32 förmedlat mantal.

När Inga Andersdotter 1908 flyttade till Barnarp, tog hon med sig huset. Därefter har åkrarna brukats till Rössveds Södergård

Änkan Lena Petersdotter, född 17/3 1753 på Gröndal under Västerkvarn i Hjälmseryd och död 23/12 1828 på Rössveds Fälla

Anders, född 14/8 1788 i Rössved Sgd

Johannes 4/10 1791 "

Jonas 10/2 1794 "

Lena kom vid 10 års ålder ut att tjäna, först som barnflicka sedan som piga. Se vidare första gårdsbruket i Rössved Södergård. Det förhållandet, att hennes styvdotter Gunnel brukade vidare i Södergård, kan vara skäl till att Lena fick sätta upp sin stuga vid Fällan. Hon återflyttade hit 1799 från Granstorp i Fryele sn utfattig med 3 små barn men försörjde sig och dem med flit. Haft god hälsa och arbetsförmåga. Sjuk åtta dagar. Hon hade fattigvård 1825 med 22 sk 8 rst och 1826 med 16 sk

Sonen Johannes var ofärdig och följde sockenskräddaren. Han läste bra

Änkan Stina Petersdotter, född 7/9 1782 i Rössved Sgd och död 29/4 1855 på Rössveds Fälla

Anders Magnus, född 18/3 1815 i Rössved Sgd

Sara Katarina 17/1 1818 " död 6/7 1845

Peter 24/8 1820 "

Johannes 27/5 1824 "

Jonas 11/7 1828 "

1829 från Rössved Södergård, som hennes man arrenderat. Stina och hennes man hade levat i stor fattigdom, men Stina hade haft god hälsa och var sjuk i endast tre dagar

Sonen Anders Magnus gift 10/12 1837 med Anna Magnusdotter

Johan August, född 2/11 1840 på Rössveds Fälla

1837 till de på socknen skrefne

Sonen Peter flyttade 1836 till Almqvist i Rössved Sgd

Sonen Johannes brukade Rössved Sgd 1852-1859 och 1868-1874. Då flyttade han till Amerika
 Sonen Jonas flyttade 1847 till Bringetofta

Anders Danielsson, född 17/10 1819 i Röshult i Hjälmseryds sn

Anna Stina Andersdotter, född 15/7 1819 i Boestad
 Klas Johan, född 9/3 1848 på Rössveds fälla

1847 från Gäeryd. 1850 till Vrigstads sn. Tjänste som gift dräng i Rössved Sgd

Anders Peter Johannesson Gök, född 9/5 1833 på Korparydet
 Gift 27/10 1860 med

Sara Stina Petersdotter, född 3/4 1832 på Törnsberg
 Johanna Kristina, född 14/11 1860 på Dala GT
 Peter Magnus 16/7 1863 på Rössveds Fälla
 Karl Johan 17/2 1865 på Södra Skog

1860 från Rumleborg. 1864 inhyses på Södra Skog. 1865 till fattigstugan

Anders Johannesson, född 11/5 1820 i Rössved Sgd och död 22/3 1897 på Rössveds Fälla. Gift 1/12 1860 med

Inga Andersdotter, född 11/10 1827 på Eliasbyggat
 Karolina född 4/3 1850 i Svenarums sn
 Johanna Elisabet 21/2 1857 " död 27/7 1862
 Sara Kristina 25/9 1859 på Rössveds Fälla
 Anna Augusta 23/2 1861 "
 Emma Elise 1/8 1862 " död 17/7 1865
 Johanna Maria 29/3 1864 "
 Andrietta Josefina 17/1 1866 "
 Klas Johan August 18/11 1869 " död 17/3 1870
 Elisabet Dorotea 1/4 1872 "

Anders' fader Johannes var kyrkvärd, och han fick odlingsmedalj. Han var flitig och strävsam, auktionsförrättare och omsorgsfull hushållare

Anders däremot var, enligt pastors mening, supig, grälig och ofredlig vid auktioner och marknader, hade mindre god frejd, anklagad för myntförfälskning, slagsmål, fylleri och snatteri

Hans broder Klas Peter "artar sig ej väl", tycks något likna brodern Anders

Många minns, hur deras förfäder talat om att Anders på Fälla hade borrarat hål i deras bodar eller magasin för att få ut söd genom borrhålen

Dessutom gick Anders igen. Många har hört talas om det också. Och efter hans död spökade det ute på Fälla

Anders' myntförfälskning är i många muntliga tradition. "Anders var stämd för tingen, för att han gjorde pengar. Han hade fått för mycket krita i göten, och pengarna blev för vita. Sedan han dömts för myntförfälskningen, måste han också lova att inte göra fler pengar. Han lovade då att sluta, han skulle bara göra lite mjölkpengar till mor först. Han var ekonomisk av sig och satt av böterna i stället för att betala. Då slapp han utgifter, blev född med rågbröd i stället för havrebröd hemma och hade det varmt och skönt några veckor. Släktingar i Jönköping mötte honom, när han släpptes från fängelset. Då hörde de honom säga: Dä va e bra stöva dä här. Äss ho sulle bli te salu, kan I la skicka me bû"

Anders gick i handel med Tjuroxen i Hjälmseryd och hade mycket tjuveri för sig ihop med honom, berättas också. Inga var lite rädd för Tjuroxen, och det var därför som hon flyttade uppåt Jönköping

Dottern Sara flyttade 1877 till Barnarp

Dottern Anna flyttade 1878 till Barnarp

Dottern Emma blev biten av en "förgiftig orm" och avled av det

Dottern Johanna flyttade 1881 till Barnarp

Dottern Andrietta flyttade 1884 till Jönköping

Dottern Elisabet flyttade 1892 till Amerika

Information av Doris Fransson, Björkelund, vid torpvandringen 20230507.

Rössveds fälla eller Fällan under Rössveds Södergård

Backstugan byggdes i slutet av 1700-talet till en kvinna som blivit änka. Stugan låg 500 meter öster om Rössved Södergård. Den revs och fraktades med till Barnarp 1908 när sista boende flyttade dit.

Brukare: Änkan Lena Petersdotter född 1753-03-17 i Hjälmseryds socken

Barn: Anders född 1788-08-14 Rössved Södergård

Johannes född 1791-10-04 Rössved Södergård

Jonas född 1794-02-10 Rössved Södergård

Lena Petersdotter hade varit gift med änkemannen Zachris Bengtsson Engman i Rössved Södergård. Han hade varit gift tidigare och hade tre barn i föregående äktenskap. Paret fick fyra gemensamma barn, men

ett av dem avled som späd. Familjen flyttade till Granstorp i Fryele socken eftersom Zachris dotter i första äktenskapet vid sitt giftermål övertog Rössved Södergård. När Zachris avled byggdes ett torp på Rössved Södergårds mark till hans änka och sonen Johannes som var kvar i hemmet. De kunde flytta in på torpet 1799. Torpet kom att heta Rössveds fälla eller bara Fällan. 1828-12-23 avled Lena Petersdotter på Rössveds fälla. Hon avled av ålderdom och bräcklighet.

Sonen Anders gifte sig och bosatte sig i Boestad. Han fick minst 6 barn. Han avled 1835 och blev 47 år gammal. Hans barn var mellan 16 och 1 år gamla när han avled.

Sonen Johannes arbetade som dräng i Skuggebo och Moboda. Han gifte sig 1822-02-09 med Anna Maria Larsdotter från Fiskarebo. Paret bodde på torpet Jonsboda vid Fiskarebo. De hade inga barn och Johannes blev änklings. Han avled 1835-12-13 av gulsot.

Sonen Jonas var dräng på Nydala säteri. Han gifte sig med Martha Lena Petersdotter på Fiskarebo och bosatte sig där. Paret fick 3 barn. Jonas avled 1843-03-06 av inflammation. Han var då blind.

Nästa brukare: Änkan Stina Petersdotter född 1772-09-07 Rössved Södergård

Barn: Sara Cathrina född 1818-01-17 Rössved

Peter Magnus född 1820-08-24 Rössved

Johannes född 1824-05-27 Rössved

Jonas född 1828-07-21 Rössved

Stina Petersdotter var född i Rössved Söregård. Hon gifte sig med Magnus Johansson från Bäckseda och fick 9 barn. De bodde på Rössved Södergård. Familjen blev fattig och när Stinas make avled 1829 flyttade Stina med kvarvarande barn till Rössveds fälla. Barnen flyttade ut till dräng- och pigplatser. Dottern Sara kom tillbaka 1843 troligen på grund av sjukdom. Sara avled 1845 och Stina blev ensam på torpet. 1847 flyttade en ny familj in men blev bara kvar till 1850. De sista fem åren bodde Stina själv på torpet.

Dottern Sara Cathrina arbetade som piga på flera olika torp i Vrigstad. Hon flyttade hem till modern på Rössveds fälla 1843. Hon avled 1845 av värk. Hon blev 27 år gammal.

Sonen Peter Magnus blev dräng i Rössved Norregård men flyttade vidare till Svenarum. Var dräng på Hubbestad och Ryhov i Jönköping. Flyttade vidare till Skultuna och Torshälla, där även hans yngre broder Jonas arbetade. Gifte sig i 50-årsåldern med Anna Stina Jakobsdotter i Kjällsta, Torshälla. Makarna flyttade 1874 till Eskilstuna.

Sonen Johannes var dräng bl a i Vrigstad innan han gifte sig. När han bildat familj med Sara Lisa Johannesdotter från Rössved bodde de på torpet Nyhagen under Rössved Söregård. De fick fem barn. Äldsta dottern Anna Lisa utvandrade, tillsammans med 10 andra personer från Rössved, till Nordamerika 1868. Johannes avled på Nyhagen 1870-03-23 och hans änka och fyra barn emigrerade till Nordamerika våren 1874.

Sonen Jonas tog efternamnet Rydell, var först dräng i Vrigstad, blev sedan rättare på Hedenstorp i Sandseryd och på gården Hovgården Westsura i Sura församling Västernorrlands län. Han blev därefter mejerist i Skultuna, gifte sig 1860 med Sofia Larsdotter och fick fem barn men två av dem avled som små.

Blev lantbrukare i Kjällsta, Torshälla, Västernorrlands län. Avled där av slag 1873-07-20. Han blev 45 år gammal.

Nästa brukare: Anders Danielsson född 1819-10-17 Röshelt, Hjälmseryd

Hustru Anna Stina Andersdotter född 1819-07-15 Boestad

Barn: Klaes Johan född 1848-03-09 Rössveds fälla

Makarna flyttade in 1847 på Rössveds fälla. De kom från Gåeryd. Anders arbetade som dräng på Rössveds Södergård. Familjen flyttade 1850 till torpet Skogsryd, vid Knekestorp i Vrigstad socken.

Sonen Klaes Johan, som var född på Rössveds fälla, arbetade på Lundholmen i Vrigstad. Han gifte sig med Johanna Jönsdotter från Fryele och fick familj. Familjen flyttade till Jönköping och där blev Klaes Johan ulltvättare.

Nästa brukare: Anders Peter Johannesson Gök född 1833-05-09 Korparädet

Hustru Sara Stina Petersdotter född 1832-04-03 Törnsberg

Barn: Johanna Christina född 1860-11-14 Dala grenadjärstorp

Peter Magnus född 1862-07-16 Rössveds fälla

Anders Peter Johannesson föddes i en mycket fattig familj i sydvästra delen av Nydala på gränsen till Fryele socken. Han hade drängplatser och gifte sig med Sara Stina Petersdotter från Törnsberg. Äldsta dottern föddes när de bodde på Dala grenadjärstorp. 1860 flyttade familjen till Rössveds fälla där de fick en son, Peter Magnus. Familjen blev efter fyra år inhyses på torpet Södraskog där ett barn föddes och redan året därpå blev de flyttade till fattigstugan där sonen Peter Magnus avled, 4 år gammal. Ytterligare ett barn föddes på fattigstugan. Dottern Johanna emigrerade till Boston i Amerika 1891 efter att ha haft pigplatser i Vrigstad och Nydala.

Nästa brukare: Anders Johannesson född 1820-05-11 Rössved Södergård

Hustru Inga Kathrina Andersdotter född 1827-10-11 Eliasbygget

Barn: Carolina född 1850-03-04 Svenarum, föddes utom äktenskapet

Johanna Elisabeth född 1857-02-21 Svenarum, föddes utom äktenskapet

Sara Christina född 1859-09-25 Nydala, föddes utom äktenskapet

Anna Augusta född 1861-02-23 Rössveds fälla

Emma Elise född 1862-08-01 Rössveds fälla

Johanna Maria född 1864-03-29 Rössveds fälla

Andrietta Josefina född 1866-01-17 Rössveds fälla

Klaes Johan August född 1869-11-18 Rössveds fälla

Elisabeth Dorotea född 1872-04-01 Rössveds fälla

Anders Johannesson var född i Rössved. Han var näst äldste son i Rössveds Södergård. 1841 flyttade Anders till Vrigstad där han var dräng i Kvarnagården men han var där bara knappt ett år. Flyttade sedan utan attest till Hylletofta men var tillbaka i hemmet i Nydala strax därpå. Han blev anklagad för slagsmål, fylleri och myntförfalskning. Prästen skrev om honom: "Supig, grälig och ofredlig vid auktioner och marknader, mindre gudfruktig, anklagad för myntförfalskning". 1855 bosatte han sig på Rössveds fälla som blivit tom efter änkan Stina Peterdotters död. Han gifte sig 1860-01-01 med Inga Kathrina Andersdotter född i Eliasbygget. Inga var piga i Hubbestad, Hon bodde i ett torp där hon ogift födde 3 barn. Ett av dem avled som spä. Hon födde även ett fjärde barn ogift 1859 men det är oklart om Inga då bodde i Svenarum eller på Fällan. Hennes tre döttrar följde i alla fall med till Fällan. Anders och Inga fick sex barn tillsammans. Tre av dem avled som små. 1871 blev Anders dömd för snatteri. Barnen flyttade ut efter hand och makarna bodde de sista åren ensamma i torpet. 1897-03-22 avled Anders Johannesson av ålderdomssvagheter. Han blev 76 år gammal. Änkan Inga Kathrina Andersdotter var skriven på Fällan till 1908-11-26 då hon tog ut flyttningsattest till Barnarp. Men det står i församlingsboken att hon redan före det datumet vistades i Barnarp.

Dottern Carolina var piga först i Svenarum och sedan i Ödestugu socken. Hon gifte sig med Lorentz Svensson som var född i Unnaryd. De bosatte sig först i Byarum men flyttade sedan till Bashult i Barnarps församling. Lorentz står som arbetskarl men blev senare fabriksarbetare. De bosatte sig då på pappersmassa-fabriksområdet Torsvik, Barnarps socken och senare på Barnarp Södergård. De fick minst 7 barn. Carolina avled 1932-05-09 i Bankeryd.

Dottern Johanna Elisabeth avled 1862-07-27 av kikhosta. Hon blev 5 år gammal. I dödboken står det att Anders Johannesson var hennes far.

Dottern Sara Christina föddes i Nydala eftersom modern var hos sina föräldrar på Eliasbygget i Nydala socken när Sara föddes. Fadern uppgavs vara Anders Johannesson som modern senare gifte sig med. Men Sara är struken i Nydala församlingsbok eftersom modern ansågs vara bosatt i Svenarums församling. Men där finns hon inte inskriven i födelseboken. Sara Christina flyttade till Barnarp 1877. 1882 flyttade hon vidare till Sofia församling i Jönköping. Arbetade som piga. 1885-11-07 emigrerade hon till Nordamerika.

Dottern Anna Augusta tog pigjtjänster i Rogberga och Jönköping. Hon gifte sig 1892-10-24 med Edvard Karlsson som var kusk. De bosatte sig i Landsberg, Horstorp i Bankeryd. De fick en dotter Signe Johanna Maria född 1893 och en son, Karl Edvard Gunnar född 1896. Anna avled 1932-05-09 i Bankeryd. Hon blev 71 år gammal.

Dottern Emma Elise avled 1865-07-17 av ormbett. Hon blev knappt 3 år gammal.

Dottern Johanna Maria flyttade till Barnarp 1881. 1887 reste hon till Nordamerika och kom tillbaka 1891-08-08. Hon gifte sig en månad senare 1891-09-05 med Frank Gustaf Karlsson från Barnarp. De bosatte sig i Barnarp och fick 4 barn. Maken blev handlande. Johanna Maria bodde kvar i Barnarp och avled där 1924-10-27.

Dottern Andrietta Andersdotter flyttade till Jönköping 1884 och blev piga. Hon flyttade till Rosenbaum i Tyskland 1885?

Sonen Klaes Johan August avled 1870-04-17 av böld. Han blev 4 månader gammal.

Dottern Elisabet (Elise) Dorotea Andersdotter emigrerade till Nordamerika 1892-03-15.

När änkan Inga Andersdotter flyttat till Barnarp 1908 revs huset och änkan fick med sig virket till Barnarp. Inga bodde hos sin dotter Johanna Maria i Barnarp. Hon avled där 1916-08-21. Hon blev 88 år gammal.

På denna plats anses torpet Rössveds fälla ha stått. Foto Doris Fransson

/Sammanställt av Doris Fransson ur kyrkoböcker, Henry Renshults böcker Folk & Fornt, Arkiv Digital, My Heritage samt Sveriges dödbok/